

Abstrakt v českém jazyce

Tato bakalářská práce se zabývá tématem vyobrazení města v postmoderním románu, které je následně zkoumáno na dvou vybraných románech: Alexandrijském kvartetu Lawrence Durrella a Maurově posledním vzdechu Salmana Rushdieho. První část je věnována teoretickému rámci, ve kterém se snažím o vymezení pojmu postmoderní literatury, a který nastiňuje základní rysy, které tato literatura vykazuje. Tento rámec se opírá o pojem postmodernismu tak, jak jej chápe Linda Hutcheon a to zejména ve své studii *A Poetics of Postmodernism*. Zvláštní pozornost je zde věnována těm aspektům postmodernismu, které jsou aplikovatelné na vyobrazování města a na existenci vztahu mezi postmodernismem a modernismem.

Druhá část nastiňuje základní koncepce prostoru určené modernismem. Hlavní koncepty, kterými se tato práce zabývá jsou: subjektivita, perspektiva, mýtus a palimpsest. Jak vyplývá ze vztahu mezi modernismem a postmodernismem, tyto koncepty by mělo být možné najít v transformované podobě i v postmoderní fikci v transformovaném stavu. Podle Lindy Hutcheon je hlavním prostředkem této transformace využití parodie, která umožňuje navození konceptů a jejich následné podkopání za účelem zpochybnění jejich platnosti v našich významotvorných procesech.

Následující kapitola zkoumá, do jakých forem se dané koncepty vyvinuly a jak se prezentují v postmoderní literatuře. V modernistické tvorbě byl prostor vnímán subjektivně, zatímco v postmoderní tvorbě se tato subjektivita rozpadá, kvůli decentralizaci samotného subjektu vyprávění. Palimpsest, který se v modernistickém textu snažil nalézt pod povrchem ukrytou jednotu, ztrácí svou jednotící schopnost a přeměňuje tak výsledný obraz v hybrid. Vysvětlující funkce mýtu je podkopána postmoderní parodií a perspektivu střídá zvláštní pozice postmodernismu, který je zároveň uvnitř i vně. V tomto kontextu vyvstává také otázka postkoloniální literatury.

V páté kapitole jsou pak závěry předchozí kapitoly aplikovány na dva jmenované romány. Hlavním cílem je prozkoumat, jak konkrétně se v těchto románech prezentované teoretické závěry uplatňují v jednotlivých románech. První část této kapitoly diskutuje, v jakém smyslu je možno daná díla chápat jako postmoderní a dochází k závěru, že Maurův poslední vzdech je typičtěji postmoderní a zahrnuje většinu rysů nastíněných Lindou Hutcheon, zato v Alexandrijském kvartetu že můžeme vysledovat spíše přechod mezi modernismem a postmodernismem a je tedy možné v něm nalézt jak prvky modernistické, tak prvky postmoderní. Jelikož jsou obě v románech vyobrazená města bývalé britské kolonie, analyzuje tato kapitola také vztah obou spisovatelů a jejich děl k postkoloniální literatuře. Zvláštní pozornost je věnována nahrazení binárních protikladů konceptem odlišnosti, který je postmodernismem preferován, protože je možné jeho

prostřednictvím zpochybňovat čtenářovy zavedené pojmy. Poté se pozornost přesouvá na konkrétní prezentaci a přeměnu konceptů metafory/alegorie a palimpsestu/hybridity a na to, jak se tyto koncepty promítají do vyobrazení města. Závěrem se tato kapitola zabývá diskuzí rozpadu subjektivity, jak ji dané dva romány prezentují.

Poslední kapitola uzavírá závěrem, že obě vyobrazená města jsou vnímána jako ženy, ale každá z nich hraje jinou roli. Zatímco Alexandrie je prezentována jako žena-milenka, jejíž konotace jsou smyslové a sexuální, Bombaj je většinou interpretována jako žena-matka. Pouze vztah mezi dvěma partnery lze rozvázat, na rozdíl od vztahu příbuzenského, a tudíž je protagonista *Alexandrijského kvartetu* schopen město opustit a začít nový život.